

III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA KESKPANK

EUROOPA KESKPANGA ARVAMUS,

5. juuli 2023,

liidu kriisiohje- ja hoiusekindlustusraamistiku muudatuste kohta

(CON/2023/19)

(2023/C 307/04)

Sissejuhatus ja õiguslik alus

18. aprillil 2023 võttis Euroopa Komisjon vastu järgmised eelnõud: 1) ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 806/2014 seoses varajase sekkumise meetmete, kriisilahenduse eeltingimuste ja kriisilahenduse meetmete rahastamisega ⁽¹⁾ (edaspidi „ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmisettepanek“); 2) ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2014/59/EL seoses varajase sekkumise meetmete, kriisilahenduse eeltingimuste ja kriisilahenduse meetmete rahastamisega ⁽²⁾ (edaspidi „pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmisettepanek“); 3) ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2014/49/EL seoses hoiuste kaitse ulatuse, hoiuste tagamise skeemide rahaliste vahendite kasutamise, piiriülese koostöö ja läbipaistvusega (edaspidi „hoiuste tagamise skeemi direktiivi muutmisettepanek“) ⁽³⁾ ning 4) ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2014/59/EL ja määrust (EL) nr 806/2014 seoses omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude teatavate aspektidega ⁽⁴⁾ (edaspidi „omandiahelaid käsitlev muutmisettepanek“). Ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmisettepanekut, pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmisettepanekut, hoiuste tagamise skeemi direktiivi muutmisettepanekut ja omandiahelaid käsitlevat muutmisettepanekut nimetatakse edaspidi ühiselt „ettepandud õigusaktide paketi“.

Komisjon on teinud ettepaneku konsulteerida EKPga ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmisettepaneku, pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmisettepaneku ja hoiuste tagamise skeemi direktiivi muutmisettepaneku osas. 23. juunil ja 3. juulil 2023 sai EKP vastavalt Euroopa Liidu Nõukogult ja Euroopa Parlamendilt taotluse arvamuse saamiseks omandiahelaid käsitleva muutmisettepaneku kohta.

EKP arvamuse andmise pädevus põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 127 lõikel 4 ja artikli 282 lõikel 5, kuna ettepandud määrused sisaldavad sätteid, mis mõjutavad: 1) EKPSi ülesannet aidata kaasa krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve ning finantssüsteemi stabiilsusega seotud pädevate asutuste poliitika tõrgeteta teostamisele vastavalt aluslepingu artikli 127 lõikele 5; ja 2) ülesandeid, mis on EKP-le antud aluslepingu artikli 127 lõike 6 alusel seoses krediidiasutuste finantsjärelevalvega. EKP nõukogu on käesoleva arvamuse vastu võtnud kooskõlas Euroopa Keskpanga kodukorra artikli 17.5 esimese lausega.

⁽¹⁾ COM(2023) 226 final.

⁽²⁾ COM(2023) 227 final.

⁽³⁾ COM(2023) 228 final.

⁽⁴⁾ COM(2023) 229 final.

Üldised märkused

1. *Liidu kriisiohje- ja hoiusekindlustusraamistiku vajalik ajakohastamine*
 - 1.1. EKP väljendab suurt heameelt Euroopa Komisjoni ettepannud õigusaktide paketi üle, mille eesmärk on teha parandusi liidu kriisiohje- ja hoiuste tagamise raamistiku kõikides eri aspektides ⁽⁵⁾. Hästi toimiv liidu kriisiohje- ja hoiusekindlustusraamistik on oluline selleks, et tegeleda igas suuruses krediidasutuste võimalike või tegelike maksejõuetusega ühes või mitmes liikmesriigis. Praegune raamistik, mis kehtestati vastusena 2008. aasta ülemaailmsele finantskriisile, on kehtinud juba aastaid ning kogemused on näidanud, et viimase kümne aasta jooksul rakendatud reformid on märkimisväärselt suurendanud selle tõhusust. Käesolev läbivaatamine on oluline võimalus veelgi tõhustada seda raamistikku, võttes arvesse selle kohaldamise esimestel aastatel saadud kogemusi.
 - 1.2. Ettepannud õigusaktide paketi eesmärk on suurendada Euroopa finantsturgude vastupanuvõimet kriisiolukordades. Sellega ühtlustatakse veelgi kogu liidus kohaldatavaid kriisiohje eeskirju, vähendades piiriülese kriisiohje keerukust. Samuti laiendatakse sellega kriisiolukordade lahendamiseks võimalike kriisiohjevahendite tööriistakasti mahtu ja püütakse parandada selle tõhusust, eelkõige seoses väiksemate ja keskmise suurusega krediidasutuste maksejõuetusega.
 - 1.3. EKP toetab varajase sekkumise korra parendamist ning järelevalve- ja kriisilahendusametite vahelist koostööd ja teabevahetust käsitlevaid uusi sätteid, mille eesmärk on veelgi tõhustada kriisiohjeprotsessi. Selle korra raames on oluline säilitada ülesannete selge jaotus järelevalve- ja kriisilahendusametite vahel.
 - 1.4. EKP toetab ka kriisilahenduse kavandatavat laiendamist ⁽⁶⁾, kuna see parandab ühtlustatud viisil väiksemate ja keskmise suurusega krediidasutuste maksejõuetuse tõhusat haldamist kõigis liikmesriikides ⁽⁷⁾. Samal ajal on äärmiselt oluline, et laiema kriisilahendusvõimalusega kaasneks väiksemate ja keskmise suurusega krediidasutuste kriisilahenduse piisav rahastamine. Ilma parema juurdepääsuta rahastamisele võib osutuda võimatuks kriisilahenduse kohaldamisala laiendamist praktikas rakendada. Seetõttu toetab EKP täielikult seda, et vastavalt põhimõttele, mille kohaselt peaksid krediidasutuste maksejõuetuse kahju kandma eelkõige aktsionärid ja võlausaldajad, nähakse ettepannud õigusaktide pakettis ette ka hoiuste tagamise skeemide suurem roll kriisilahenduses, tingimusel et kohaldatakse teatavaid kaitsemeetmeid. On oluline, et seda rolli toetatakse ühtlustatud vähima kulu testi ja üheastmelise hoiustajate eelisõiguste korruga.
 - 1.5. Ettepannud õigusaktide pakett muudab juurdepääsu kriisilahendusrahastutele teatavate stsenaariumide korral teostatavamaks. Kuid süsteemsete kriiside korral, kus mitmel krediidasutusel on üheaegselt probleeme või kus teatava võlausaldajate kategooria kohustuste ja nõudeõiguste teisendamine ähvardab tõsiselt kahjustada finantsstabiilsust, oleks kasulik võimaldada erakorralist juurdepääsu kriisilahendusrahastutele, et kaitsta avalikku huvi ja vältida süsteemseid tagajärgi. Selliste erandlike olukordadega tegelemiseks toetaks EKP finantsstabiilsuse erandi kehtestamist, millega nähakse ette võimalus saada juurdepääs kriisilahendusrahastutele erakorralistel asjaoludel enne kahju katmist 8 % ulatuses kohustustest ja omavahenditest, kuid tingimusel, et kohaldatakse ranged kaitsemeetmeid.

⁽⁵⁾ Vt Euroopa Keskpannga arvamus CON/2017/6, 8. märts 2017, seoses ettepanekuga, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi, millega muudetakse direktiivi 2014/59/EL seoses tagamata võlainstrumentide järjestusega maksejõuetusmenetluse hierarhias (ELT C 132, 26.4.2017, lk 1), ja Euroopa Keskpannga arvamus CON/2017/47, 8. november 2017, liidu kriisiohjamise raamistiku muudatuste kohta (ELT C 34, 31.1.2018, lk 17). Kõik EKP arvamusel on avaldatud EUR-Lexis. Vt ka EKP seisukoht seoses Euroopa Komisjoni suunatud konsultatsiooniga kriisiohje- ja hoiusekindlustusraamistiku läbivaatamise kohta, on kättesaadav EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

⁽⁶⁾ Vt ühte kriisilahenduskorra määruse muutmisettepaneku seletuskiri, lk 5 ja 10.

⁽⁷⁾ Vt EKP seisukoht seoses Euroopa Komisjoni suunatud konsultatsiooniga kriisiohje ja hoiusekindlustusraamistiku läbivaatamise kohta, lk 1.

- 1.6. Olenemata kriisilahenduse kohaldamisala ulatuse laiendamisest kohaldatakse mõne krediidasutuse suhtes ikkagi likvideerimis- või maksejõuetusmenetlust vastavalt siseriiklikele õigusaktidele. Sellistel juhtudel on oluline tagada sujuv ja õigeaegne protsess, et vältida nn vahepealset olukorda ⁽⁸⁾ pärast avaliku huvi negatiivset hindamist.
- 1.7. Ettepanud õigusaktide paketi eesmärk on ka ühtlustada ja tõhustada – näiteks üheastmelise hoiustajate eelisõiguste korra abil – hoiuste tagamise skeemide võimet sekkuda ennetus- ja alternatiivsete meetmete kaudu. Samas toetaks EKP nende meetmete veelgi suuremat ühtlustamist. Lisaks peab EKP hoiuste tagamise skeemi direktiivi artiklites soovitavaks sõnaselget nõuet eraldada finantsinstitutsioonide kaitseskeemi vahendid ja hoiuste tagamise skeemi vahendid. See tagaks eelkõige, et finantsinstitutsioonide kaitseskeemi erifunktsioone saab jätkuvalt täita kõnealuse skeemi sihtotstarbeliste vahendite abiga.
- 1.8. EKP peab vajalikuks parendada hoiuste tagamise skeemi osamaksete ülekandmist reguleerivaid kehtivaid eeskirju juhtudel, kui krediidasutused liituvad mõne teise hoiuste tagamise skeemiga liidus, sest vastasel juhul võivad need eeskirjad takistada integreeritumat pangandusteenuste ühtset turgu liidus. Sellega seoses toetab EKP Euroopa Pangandusjärelevalvele (EBA) volituste andmist ülekantavate osamaksete summa arvutamise meetoodika väljatöötamiseks, et tagada vastavus üle kantud riskidele.
- 1.9. EKP toetab kindlalt seadusandliku protsessi kiiret lõpuleviimist kooskõlas eesmärgiga viia arutelud lõpule praeguse koosseisu ajal ⁽⁹⁾. Ettepanud õigusaktide paketiga luuakse õige tasakaal peamiste eesmärkide vahel kaitsta maksumaksjaid ja hoiustajaid ning säilitada finantsstabiilsus. Tegemist on sidusa paketiga, mida tuleb arutada terviklikult, kuna selle põhielemendid toimivad kavakohaselt ainult siis, kui need kehtestatakse üheaegselt.

2. Pangandusliidu väljakujundamine

- 2.1. Lisaks ettepanud õigusaktide pakatile, mis kujutab endast olulist sammu pangandusliidu tugevdamise suunas, on pangandusliidu väljakujundamiseks lähiaastatel vaja täiendavaid algatusi.
- 2.2. Esiteks, pangandusliidu väljakujundamiseks vajalik kolmas samm ⁽¹⁰⁾ on Euroopa hoiusekindlustusskeem (EDIS), mis tugevdaks veelgi liidu pangandussektori vastupanuvõimet. Võtmetähtsusega prioriteediks jääb Euroopa hoiusekindlustusskeemi loomine koos täieliku riskijagamisega, mis hõlmab nii likviidsusvajaduste kui ka kahjumi täielikku katmist ⁽¹¹⁾. Ühine süsteem tagaks, et usaldus pangahoiuste turvalisuse vastu on kõigis liikmesriikides võrdselt suur ⁽¹²⁾, vähendades seeläbi hoiuste väljavoolu riski ja kaitstes finantsstabiilsust. Hoiustajate kaitse jätkamine liikmesriigi tasandil seob krediidasutuse tema liikmesriigiga. See takistab võrdsete tingimuste loomist, nõrgendab finantsstabiilsust ja tähendab, et pangandusliidu ühte põhieesmärki ei ole saavutatud. Euroopa hoiusekindlustusskeemi loomine võib aidata kaasa ka kriisiohjeraamistiku edasisele täiustamisele ja piiriülesele integratsioonile pangandusliidus. EKP tervitab komisjoni üleskutset teha uusi jõupingutusi, et jõuda Euroopa hoiusekindlustusskeemi suhtes poliitilisele kokkuleppele ⁽¹³⁾, ning kutsub liidu seadusandjaid üles selles osas edasi liikuma.
- 2.3. Teiseks tuleb eelisjärjekorras tagada Euroopa stabiilsusmehhanismi täielik kasutuselevõtt ühtse kriisilahendusfondi kaitsemehhanismi funktsioonis.

⁽⁸⁾ Vt pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmisettepaneku seletuskiri, lk 19.

⁽⁹⁾ Vt eurorühma 16. juuni 2022. aasta avaldus pangandusliidu tuleviku kohta, kättesaadav Euroopa Liidu Nõukogu veebisaidil www.consilium.europa.eu.

⁽¹⁰⁾ Vt Euroopa Keskpanka arvamus CON/2016/26, 20. aprill 2016, seoses ettepanekuga, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust, millega muudetakse määrust (EL) nr 806/2014, et luua Euroopa hoiuste tagamise skeem (ELT C 252, 12.7.2016, lk 1), punkt 1.1.

⁽¹¹⁾ Vt EKP seisukoht seoses Euroopa Komisjoni suunatud konsultatsiooniga kriisiohje ja hoiusekindlustusraamistiku läbivaatamise kohta, lk 1–4 ja 14–15.

⁽¹²⁾ Vt arvamus CON/2016/26 punkt 1.1.

⁽¹³⁾ Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Kesk pangale, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele pangandusliidu väljakujundamisele kaasa aitava kriisiohje- ja hoiusekindlustusraamistiku läbivaatamise kohta (KOM(2023) 225 (lõplik)).

- 2.4. Kolmandaks on juurdepääs likviidsusele eduka kriisilahenduse jaoks hädavajalik, nagu on näidanud ka hiljutised kriisisündmused. Pangandusliidus puudub praegu ikka veel kriisilahenduse likviidsuse raamistik. Asjaomane raamistik tuleks luua kooskõlas finantsstabiilsuse nõukogu juhtpõhimõtete ja rahvusvaheliste parimate tavadega.

Konkreetsed märkused

3. Järelevalveasutuse võetud varajase sekkumise meetmed

- 3.1. EKP tervitab komisjoni ettepanekuid varajase sekkumise raamistiku kohta, mis tuginevad EKP varasematele soovitudele⁽¹⁴⁾. Ettepanud õigusaktide pakett on oluline selle raamistiku kohaldamisel ilmnunud väljakutsete käsitlemisel. Otsese õigusliku aluse andmine EKP-le Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 806/2014⁽¹⁵⁾ (edaspidi „ühtse kriisilahenduskorra määrus“) kohaste varajase sekkumise volituste kasutamiseks⁽¹⁶⁾ vähendab riski, mis tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL⁽¹⁷⁾ (edaspidi „pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiiv“) võimalikust erinevast ülevõtmisest riigisisese õigusesse. Ettepanud õigusaktide paketi kõrvaldatakse ka varajase sekkumise meetmete ja järelevalvemeetmete kattumine, tõhustades nende praktilist kohaldamist⁽¹⁸⁾. Lisaks nendele muudatustele toetab EKP varajase sekkumise meetmete vastuvõtmise tingimuste ühtlustamist EKP poolt järelevalvemeetmete vastuvõtmise tingimustega. See laiendaks järelevalveasutuse võimalust sekkuda kiiresti, võttes varajase sekkumise meetmeid tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks, isegi kui usaldatavusnõuete rikkumine või tõenäoline rikkumine ei ole veel realiseerunud. EKP soovib välja jätta viite üksuse finantsseisundi kiirele ja olulisele halvenemisele kui varajase sekkumise meetme võtmise eeltingimusele. Selline viide võib kahjustada järelevalveasutuse suutlikkust nõuetekohaselt ja õigeaegselt tegeleda üksuse olukorra halvenemisega näiteks juhul, kui halvenemine ei ole kiire, kuid siiski märkimisväärne või kui halvenemine on seotud juhtimisprobleemide, sisekontrollide ja muude mittefinantsparameetritega.
- 3.2. EKP tervitab ka ettepanekut lisada pädevus võtta kõik varajase sekkumise meetmed ühe sätte alusel⁽¹⁹⁾ samadel tingimustel ilma gradatsiooniastmestikuta. See võimaldaks kiiresti vastu võtta kõige asjakohasema(d) varajase sekkumise meetme(d), võttes arvesse iga olukorra konkreetseid asjaolusid.
- 3.3. Ühtse kriisilahenduskorra määruse kavandatud muudatuste eesmärk on anda EKP-le õigus võtta vastu varajase sekkumise meetmeid, mis põhinevad omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude (MREL) rikkumisel või tõenäolisel rikkumisel⁽²⁰⁾, isegi kui selline rikkumine ei riku usaldatavusnõudeid. Omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõue on ette nähtud selleks, et hõlbustada nõuetekohase kriisilahendusstrateegia rakendamist sellise krediidiasutuse puhul, mis ei ole enam elujõuline. Seega on sellel erinev ülesanne võrreldes usaldatavusnõuetega, mille eesmärk on tagada krediidiasutuste turvalisus ja usaldusvärsus. Sellest järeldub, et kriisilahendus- asutustel on kõige paremad võimalused ja õiguslik pädevus jälgida omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude eesmärkide täitmist ja algselt sellega seoses parandusmeetmeid. Seetõttu peaks omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude rikkumistega tegelemise pädevus jääma üksnes kriisilahendus- asutustele kõigil juhtudel, kui omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude rikkumine ei kvalifitseeru samal ajal omavahendite nõuete rikkumiseks. See väldiks ülesannete dubleerimist ja vastutuse hāgustumist usaldatavusnõuete täitmise järelevalve ja kriisilahendus- asutuste vahel.

⁽¹⁴⁾ Vt arvamuse CON/2017/47 punkt 4 ja EKP seisukoht seoses Euroopa Komisjoni suunatud konsultatsiooniga kriisiohje ja hoiusekindlustusraamistiku läbivaatamise kohta, lk 2 ja 5–6.

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 806/2014, 15. juuli 2014, millega kehtestatakse ühtsed eeskirjad ja ühtne menetlus krediidiasutuste ja teatavate investeerimisühingute kriisilahenduseks ühtse kriisilahenduskorra ja ühtse kriisilahendusfondi raames ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT L 225, 30.7.2014, lk 1).

⁽¹⁶⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmissettepaneku artikli 1 punkt 15, millega muudetakse ühtse kriisilahenduskorra määruse artiklit 13.

⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/59/EL, 15. mai 2014, millega luuakse krediidiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190).

⁽¹⁸⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmissettepaneku artikli 1 punkt 15, millega muudetakse ühtse kriisilahenduskorra määruse artiklit 13.

⁽¹⁹⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmissettepaneku artikli 1 punkt 15, millega muudetakse ühtse kriisilahenduskorra määruse artiklit 13.

⁽²⁰⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmissettepaneku artikli 1 punkt 15, millega muudetakse ühtse kriisilahenduskorra määruse artiklit 13.

- 3.4. Kuigi järelevalvemeetmete abil saab tõepoolest tõhusalt reageerida mõningatele struktuurse elujõulisusega seotud probleemidele, võivad need osutuda ebapiisavaks juhtudel, kui tegemist on nõrkade ärimudelitega krediidiasutustega, keda iseloomustavad pikaajalised raskused ja kapitali pidev kahanemine. Seni, kuni asjaomased krediidiasutused ei vasta tingimustele, et neid saaks pidada maksejõuetuks või tõenäoliselt maksejõuetuks jäävaks (FOLTF), ei pruugi praegune tööriistakast anda pädevale asutusele piisavaid vahendeid, et panna taolisi krediidiasutusi võtma asjakohaseid meetmeid nende riskide lahendamiseks. Hiljutised kogemused näitavad, et järkjärguline vabatahtlik tegevuse lõpetamine koos asjakohase kapitali- ja likviidsustoetusega võiks teatavatel tingimustel olla majanduslikult tasuv lahendus nõrga ärimudeliga krediidiasutustele turult väljumiseks, vältides nii pikaajalist langust, sealhulgas edasist kahjumit ja kapitali vähenemist mitme aasta jooksul, mis kulmineerub krediidiasutuse maksejõuetusega. Seda silmas pidades toetab EKP sõnaselge sätte lisamist, mis annab pädevatele asutustele õiguse nõuda varajase sekkumise kontekstis kava esitamist vabatahtliku lõpetamise stsenaariumi rakendamise korral. Pädev asutus võib nõuda, et finantsinstitutsioon lisaks kavasse täiendavaid elemente. Sellise kava koostamine suurendaks finantsinstitutsiooni teadlikkust olemasolevatest strateegilistest võimalustest ja nendega seotud kuludest. Igal juhul jääks lõplik otsus kava rakendamise kohta asjaomasele finantsinstitutsioonile ja tema aktsionäridele.

4. Kriisilahenduse ettevalmistamine

- 4.1. EKP toetab täielikult ettepanekuid EKP ja Ühtse Kriisilahendusnõukogu (*Single Resolution Board*; SRB) vahelise koostöö ja teabevahetuse edasiseks tõhustamiseks kriisilahenduse ettevalmistamise kontekstis ⁽²¹⁾. Kuigi järelevalveülesannetes tegutseva EKP ja SRB vaheline koostöö ja teabevahetus on kahepoolse vastastikuse mõistmise memorandumil alusel juba ulatuslik, ⁽²²⁾ tervitab EKP ettepanekuid näha see tihedam koostöö ette vahetult õigusaktides.
- 4.2. EKP mõistab, et EKP-le kavandatud volitusega koguda kriisilahendusega seotud teavet, näiteks kohapealsete kontrollide kaudu, ja edastada seda SRB-le ⁽²³⁾, soovitakse asendada pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivis sätestatud praeguse varajase sekkumise volitus ⁽²⁴⁾. EKP soovib siiski teha mõned väikesed muudatused asjaomastes sätetes, mis täpsustavad sellist õigust, ning lisada selgitav põhjendus, milles selgitatakse vajadust hinnata iga juhtumi puhul eraldi, kuidas seda teavet koguda.
- 4.3. Lisaks ei ole ettepanud õigusaktide pakettis mõistet „järelevalvetegevus“ määratletud, mistõttu on raske kindlaks määrata EKP kavandatava kohustuse ulatust teavitada SRBd sellisest „järelevalvetegevusest“ ⁽²⁵⁾. Selle asemel võib EKP teavitada SRBd kõigist asjakohastest EKP järelevalvealastest hindamistest, jagades neid tema otsuseid tegevate organitega.

5. Ennetav rekapiitaliseerimine ja valitsuse likviidsustoetus

- 5.1. EKP kordab, et ennetav rekapiitaliseerimine on praeguses kriisiohjeraamistikus kasulik vahend erakorraliste asjaolude korral, mis tuleks säilitada ⁽²⁶⁾. See on üks vähestest eranditest üldreeglist, mille kohaselt krediidiasutusele erakorralise avaliku sektori finantstoetuse andmine viib selleni, et krediidiasutust loetakse maksejõuetuks või tõenäoliselt maksejõuetuks jäävaks krediidiasutuseks. Ennetava rekapiitaliseerimise suhtes kohaldatakse rangeid tingimusi, mida on seni loetud täidekuks ainult piiratud arvul juhtudel. Selle instrumendi piiratud kasutamine näitab, et praegused tingimused on asjakohased. Asjaomased ametiasutused peavad saama iga juhtumi konkreetseid asjaolusid täielikult arvesse võtta.

⁽²¹⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmissettepaneku põhjendus 14 ja artikli 1 punkt 16, millega lisatakse ühtsesse kriisilahenduskorra määrusesse uus artikkel 13c.

⁽²²⁾ Memorandum of Understanding between the Single Resolution Board and the European Central Bank in respect of Cooperation and Information Exchange, avaldatud EUR-Lexis.

⁽²³⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmissettepaneku artikli 1 punkt 16, millega lisatakse ühtse kriisilahenduskorra määrusesse uus artikkel 13c.

⁽²⁴⁾ Vt pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 27 lõike 1 punkt h.

⁽²⁵⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmissettepaneku artikli 1 punkt 16, millega lisatakse ühtse kriisilahenduskorra määrusesse uus artikli 13c lõike 1 punkt b.

⁽²⁶⁾ Vt EKP seisukoht seoses Euroopa Komisjoni suunatud konsultatsiooniga kriisiohje ja hoiusekindlustusraamistiku läbivaatamise kohta, lk 2 ja 6–7.

- 5.2. EKP üldiselt toetab ühtse kriisilahenduskorra määruse kavandatud muudatustes esitatud selgitusi ning ettepanekut säilitada olemasolev tööriistakast kantud kahjude kindlakstegemiseks (st varade kvaliteedi kohustuslik läbivaatamine ei ole kohustuslik, sest sobivad võivad olla ka muud vahendid, nagu kohapealne kontroll), kuna ennetavad rekapitaliseerimised tuleb tavaliselt tõhususe tagamiseks ellu viia kiiresti ⁽²⁷⁾.
- 5.3. Samal ajal ei tohiks ennetava rekapitaliseerimise tingimused piirata asjaomaste asutuste võimet võtta arvesse iga juhtumi konkreetseid asjaolusid. Sellega seoses sunnits uus kavandatud maksevõime määratlus ⁽²⁸⁾ pädevat asutust järeldama, et ettevõtja ei ole selle ennetava rekapitaliseerimise konkreetse eesmärgi jaoks maksejõuline, tuginedes ka üksnes kapitalinõuete tehnilisele või prognoositavale ajutisele rikkumisele, mis võib põhjendamatult veelgi piirata ennetavat rekapitaliseerimist ja valitsuse likviidsustoetust. Seetõttu soovitab EKP uut määratlust täpsustada, et üksust saaks hinnata maksevõimeliseks ka kapitalinõuete rikkumise või tõenäolise rikkumise korral, kui neid rikkumisi peetakse juhtumi konkreetseid asjaolusid arvestades ajutiseks.
- 5.4. EKP tunnistab, et toetusmeetmest väljumise strateegia nõudmine on kasulik ⁽²⁹⁾. Kindla ajakava kehtestamine ilma selle pikendamise võimaluseta tekitab aga nn kaljuääreefekti, sest turud võivad väljumistähtaega ette näha, tekitades ebasoodsaid tagajärgi turutingimustele, kahjustades avaliku sektori tulusid. Lisaks peaks olema võimalik arvesse võtta ootamatuid turusuundumusi. Samuti ei näe EKP vajadust selle järgi, et järelevalve kiidaks heaks ka väljumisstrateegia lisaks komisjoni heakskiidule, mida nõutakse juba üldise riigiabi menetluse raames. Selleks et ootamatute asjaolude korral oleks võimalik tõhusalt reageerida, tuleks kõrvaldada automaatne seos väljumisstrateegia rakendamisel tekkinud viivituste ja maksejõuetuse või tõenäoliselt maksejõuetuks jäämise hindamise vahel. Samuti võib olemasolevate lahenduste kasutamist põhjendamatult piirata ennetusliku rekapitaliseerimise teel omandatud esimese taseme põhiomavahendite instrumentide summa piiramine 2 %-ga koguriskipositsioonist. Näiteks võib see tekitada soovimatuid kaljuääreefekte ja tuua kaasa riski, et rekapitaliseerimismeede ei pruugi olla piisav ega suuda taastada turu usaldust.
6. *Hoiuste tagamise skeemide sekkumine*
- 6.1. Hoiuste tagamise skeemide ennetusmeetmed on osutunud kasulikuks kriisiennetusvahendiks. Ettepanud õigusaktide paketi kohaselt jääks liikmesriikidele valikuvõimaluseks lubada hoiuste tagamise skeemidel rahastada ennetavaid sekkumisi ⁽³⁰⁾. Võttes arvesse nende tööriistade võimalikku kasu, julgustab EKP liidu seadusandjaid tegema hoiuste tagamise skeemide ennetavad meetmed kättesaadavaks kogu liidus vastavalt ühtlustatud hoiusekindlustuse raamistikule. EKP tunnistab siiski, et hoiuste tagamise skeemid võivad vajada ennetusmeetmete võtmiseks vajaliku suutlikkuse suurendamiseks aega, ning leiab, et seetõttu võib olla asjakohane üleminekuperiood. Edasine ühtlustamine on vajalik, et tagada võrdsed tingimused kogu liidus, piisavad kaitsemeetmed ja paremini varustatud tööriistakast, tagades seeläbi kooskõla kriisiohje- ja hoiusekindlustusraamistiku üldiste eesmärkidega.
- 6.2. EKP tervitab ühtse kriisilahenduskorra määruse ⁽³¹⁾ ja pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi ⁽³²⁾ ette pandud täpsustusi, mille kohaselt hoiuste tagamise skeemi sekkumised, mida tehakse kooskõlas hoiuste tagamise skeemide direktiivi ⁽³³⁾ ennetusmeetmeid käsitlevate eeskirjadega, ei too kaasa maksejõuetuse või tõenäoliselt maksejõuetuks jäämise hindamist. See tagab pädevatele asutustele suurema selguse ja kindluse. EKP-l on

⁽²⁷⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmissetepaneku artikli 1 punkt 20, millega lisatakse ühtse kriisilahenduskorra määrusesse uus artikli 18a lõige 2.

⁽²⁸⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmissetepaneku artikli 1 punkt 20, millega lisatakse ühtse kriisilahenduskorra määrusesse uus artikkel 18a ja pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmissetepaneku artikli 1 punkt 19, millega lisatakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi uus artikkel 32c.

⁽²⁹⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmissetepaneku artikli 1 punkt 20, millega lisatakse ühtse kriisilahenduskorra määrusesse uus artikli 18a lõige 2.

⁽³⁰⁾ Vt hoiuste tagamise skeemi direktiivi muutmissetepanek artikli 1 punkt 12, millega muudetakse hoiuste tagamise skeemi direktiivi artiklit 11.

⁽³¹⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmissetepaneku artikli 1 punkti 19 alapunkt b, millega muudetakse ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 18 lõike 4 punkti d.

⁽³²⁾ Vt pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmissetepaneku artikli 1 punkti 17 alapunkt b, millega muudetakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 32 lõike 4 punkti d.

⁽³³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/49/EL, 16. aprill 2014, hoiuste tagamise skeemide kohta (ELT L 173, 12.6.2014, lk 149).

siiski mõningaid reservatsioone seoses tingimusega, mille kohaselt peab pädev asutus selleks, et ennetava sekkumisega ei kaasneks maksejõuetuse või tõenäoliselt maksejõuetuks jäämise hindamist, tegema kindlaks, et hoiuste tagamise skeemi sekkumine on vajalik asjaomase krediitiasutuse finantsilise usaldusväärsuse ja pikaajalise elujõulisuse säilitamiseks⁽³⁴⁾. Seetõttu soovib EKP selle viite ühtse kriisilahenduskorra määruse ja pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse muutmissetepanekute välja jätta.

- 6.3. EKP tervitab ka vähima kulu testi ühtlustamist enne hoiuste tagamise skeemi vahendite kasutamist või hoiuste tagamise skeemi ennetusmeetme kohaldamise kaalumist⁽³⁵⁾. Kõigil hoiuste tagamise skeemide kasutamise juhtudel aitab ühtlustatud vähima kulu testi raamistik luua võrdsed tingimused ja tagada järjepidevuse kõigis liikmesriikides. Ennetusmeetmete rakendamise eriolukorda silmas pidades märgitakse hoiuste tagamise skeemide direktiivi muutmissetepanekus, et likvideerimisnõuete prognoosimine on keeruline, sest ennetusmeetmeid tuleks võtta ammu enne mis tahes eeldatavat likvideerimist⁽³⁶⁾. Seepärast soovitatakse selles ettepanekus seoses ennetusmeetme suhtes vähima kulu testi rakendamise kohaldada hinnanguliste sissenõudesummade suhtes 85 % suurust korrigeerimistegurit, nähes hoiuste tagamise skeemist ette lisarahastuse. Sellise korrigeerimisteguri ühtlane kohaldamine ennetus- ja alternatiivsete meetmete ning hoiuste tagamise skeemi poolt kriisilahendusse suunatavate vahendite suhtes muudaks tingimused veelgi võrdsemaks ja aitaks kaasa kõnealuste hoiuste tagamise skeemide sekkumistele rohkemate stsenaariumide korral. Kuna aga ennetusmeetmete adressaadiks olevate finantsinstitutsioonide olukord võib olla väga erinev nii nende bilansi kui ka nende olukorra halvenemise määra poolest, ei pruugi korrigeerimistegur võtta piisavalt arvesse ennetusmeetmete eripärasid. Seda teemat on sobivam käsitleda EBA osana tema kavandatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõust⁽³⁷⁾.
- 6.4. Hoiuste tagamise skeemide direktiivi kavandatud muudatustega nähakse ette, et krediitiasutused, kes taotleavad hoiuste tagamise skeemilt ennetusmeetmete rahastamist, esitavad pädevale asutusele konsulteerimiseks teate meetmete kohta, mida need krediitiasutused kohustuvad võtma, et tagada või taastada vastavus järelevalvenõuetele, sealhulgas meetmed, millega ohjatakse usaldusväärsuse halvenemise riski ning tugevdatakse krediitiasutuse kapitali- ja likviidsuspositsiooni. EKP teeb ettepaneku selgitada, et järelevalveasutus peab üksnes kontrollima usaldatavusnõuete kavandatud täitmist. See hõlmaks tervendamiskavade usaldatavus- ja järelevalveaspektide kontrollimist, mille eesmärk on tagada või taastada vastavus järelevalvenõuetele, ning veendumist krediitiasutuse pikaajalises elujõulisuses. Järelevalveasutus peaks tegema tihedat koostööd riiklike määratud asutustega või hoiuste tagamise skeemide asutustega küsimustes, mis kuuluvad nende pädevusse ja mille eest nad vastutavad. Lisaks on hoiuste tagamise skeemil ja/või määratud asutusel tegelik huvi ning neil on parimad võimalused jälgida, et krediitiasutus maksaks tagasi hoiuste tagamise skeemi poolt ennetusmeetmesse makstud vahendid, samuti sellega seotud ajakava, ning otsustada selle põhjal, kas võimaldada asjaomasele krediitiasutusele täiendavaid ennetusmeetmeid või mitte.
- 6.5. EKP teeb ettepaneku kehtestada selgesõnaline nõue eraldada finantsinstitutsioonide kaitseskeemid ja hoiuste tagamise skeemi vahendid. Varasemad kogemused on näidanud, et selliste skeemide sujuvaks toimimiseks on oluline eraldi finantsinstitutsioonide kaitseskeemi fond. Finantsinstitutsioonide kaitseskeemi ja hoiuste tagamise skeemi vahendite eraldamine tooks märkimisväärset kasu, arvestades, et eraldiseisva finantsinstitutsioonide kaitseskeemi vahendite suhtes ei kohaldata hoiuste tagamise skeemide direktiiviga kehtestatud piiranguid. Seega tagab finantsinstitutsioonide kaitseskeemi vahendite eraldamine, et finantsinstitutsioonide kaitseskeemi muid funktsioone saab jätkuvalt täita nende vahendite abiga, mis on ette nähtud finantsinstitutsioonide kaitseskeemi eesmärgi saavutamiseks. Näiteks tagab finantsinstitutsioonide kaitseskeem ennetava ja õigeaegse sekkumisega, et tema liikmeks olevad krediitiasutused täidavad regulatiivseid omavahendite ja likviidsusnõudeid. EKP tervitab asjaolu, et nagu varemgi, ei kohaldata nende eraldiseisvate finantsinstitutsioonide kaitseskeemi vahendite suhtes hoiuste tagamise skeemi direktiivi nõudeid. Seoses nende rolliga hoiuste tagamise skeemidena pooldab EKP seda, et finantsinstitutsioonide kaitseskeemid peaksid jääma hoiuste tagamise skeemide direktiivi kohaldamisalas, et tagada võrdsed tingimused. Komisjoni ettepanek – koos finantsinstitutsioonide kaitseskeemi ja hoiuste tagamise skeemi vahendite eraldamisega – säilitab seega vajaliku paindlikkuse, tagades samal ajal õigusselguse ja võrdsed tingimused.
7. *Varajane hoiatamine maksejõuetuse või tõenäoliselt maksejõuetuks jäämise võimaliku hindamise eest*
- 7.1. Ühtse kriisilahenduskorra määruse kavandatud muudatustega nähakse ette, et EKP või asjaomane riiklik pädev asutus peaks teavitama kriisilahendusnõukogu niipea kui võimalik, kui nad leiavad, et esineb oluline risk, et finantsinstitutsioon loetakse maksejõuetuks või tõenäoliselt maksejõuetuks jäävaks⁽³⁸⁾. EKP või riiklik pädev asutus

⁽³⁴⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmissetepaneku artikli 1 punkt 20, millega lisatakse ühtse kriisilahenduskorra määrusesse uus artikli 18a lõike 1 punkt b ja pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmissetepaneku artikli 1 punkt 19, millega lisatakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi uus artikli 32c lõike 1 punkt b.

⁽³⁵⁾ Vt hoiuste tagamise skeemi direktiivi muutmissetepaneku artikli 1 punkt 13, millega lisatakse hoiuste tagamise skeemi direktiivi uus artikkel 11e.

⁽³⁶⁾ Vt hoiuste tagamise skeemi direktiivi muutmissetepaneku põhjendus 30.

⁽³⁷⁾ Vt hoiuste tagamise skeemi direktiivi muutmissetepaneku artikli 1 punkt 13, millega lisatakse hoiuste tagamise skeemi direktiivi uus artikli 11e lõige 5.

⁽³⁸⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmissetepaneku põhjendus 15 ja artikli 1 punkt 16, millega lisatakse ühtsesse kriisilahenduskorra määrusesse uus artikkel 13c.

ja SRB vahetavad seejärel arvamusi võimalike meetmete üle, millega hoida ära sellise maksejõuetuse realiseerumine, ning mõistliku aja üle nende rakendamiseks. EKP või riiklik pädev asutus ja SRB jälgivad juhtumi arengut ja kohtuvad korrapäraselt.

7.2. EKP toetab seda uut varajase hoiatamise protsessi ja väljendab heameelt selle üle, et see ei mõjuta hästi toimivat kriisilahendusmenetlust ⁽³⁹⁾, sealhulgas eelkõige põhimõtteid, pädevust ja protsessi, mille alusel hinnatakse, kas finantsinstitutsioon on maksejõuetu või tõenäoliselt maksejõuetuks jääv. Sellega arendatakse edasi EKP ja SRB vahelise koostöö parimaid praktikaid. Lisaks tagatakse sellega, et EKP või riiklik pädev asutus ja SRB saavad hinnata kriisiolukordi nende arenedes ja reageerida kõige asjakohasemal viisil oma täieliku tööriistakastiga.

7.3. Sellega seoses väljendab EKP heameelt selle üle, et kõnealuse uue varajase hoiatamise protsessi käivitamine ei ole maksejõuetuse või tõenäoliselt maksejõuetuks jäämise hindamise eeltingimus ⁽⁴⁰⁾. Kiiresti arenevate kriiside ajal võib olla asjakohane alustada sellist hindamist viivitamata, võttes arvesse olukorra tõsidust ja seda, et puuduvad kergesti kättesaadavad meetmed, mis võiksid maksejõuetuse ära hoida.

8. Kriisilahenduse menetlus

8.1. EKP tervitab kriisilahenduse kohaldamisala laiendamist. Kriisilahenduse kohaldamisala laiem ulatus teeb kriisilahendusvahendid kättesaadavaks laiemale krediiciasutuste ringile, parandades seeläbi juurdepääsu rahvusvahelistele parimatele praktikatele vastavatele kriisilahendusvahenditele ja tagades kriisiohjamise edasise ühtlustamise. Samal ajal mõistab EKP, et ettepanekuga ei nõuta kriisilahendusametustelt väiksemate krediiciasutuste suunamist kriisilahendusele, kui selline meede oleks ebaproportsionaalne. Need krediiciasutused võidakse endiselt riigisisese maksejõuetusmenetluse raames likvideerida, kui see annaks rahuldavama tulemuse. Igal juhul tervitaks EKP analüüsi selle kohta, kas kumulatiivne mõju, mida avaldavad avaliku huvi hinnangu kavandatud muudatused, sealhulgas seoses uue eesmärgiga vähendada hoiuste tagamise skeemide kahjusid, aitab saavutada kriisilahenduse kohaldamisala kavandatud proportsionaalset laiendamist.

8.2. Kriisilahenduse kohaldamisala laiendamine väiksematele ja keskmise suurusega krediiciasutustele saab olla usaldusväärne ainult siis, kui leitakse realistlikud lahendused, et tagada kriisilahenduse piisav rahastamine, sealhulgas krediiciasutuste sisemise kahjumikatmisvõime tagamine, kuid olulisena ka juurdepääs hoiuste tagamise skeemi rahastamisele ja kriisilahenduse rahastatismehhanismidele.

8.3. Liidu kriisiohjeraamistiku nurgakivi on põhimõte, et krediiciasutuse maksejõuetuse korral peaksid kahju kandma eelkõige aktsionärid ja võlausaldajad. Seetõttu väljendab EKP heameelt selle üle, et seda peamist põhimõtet kinnitatakse kavandatavas õigusaktide pakettis.

8.4. Samal ajal toob kriisilahenduse kohaldamisala laiendamine väiksematele ja keskmise suurusega krediiciasutustele kaasa väljakutseid. Need krediiciasutused sõltuvad sageli suurel määral hoiustest kui rahastamisallikast ning sõltuvalt kohalikest rututõingimustest võib neil olla raskusi selliste muude finantsinstrumentide emiteerimisega, mis suudavad usaldusväärselt katta kahju või mille saab konverteerida omakapitaliks, kui krediiciasutus muutub maksejõuetuks. Võib esineda olukordi, kus hoiuste tagamise skeemiga kaitsmata hoiuste (tagamata hoiused) kohustuste ja nõudeõiguste teisendamine võib põhjustada finantsstabiilsuse riske, mis võivad kaasa tuua avalikku huvi kahjustava väärtuse hävimise. See võib juhtuda näiteks juhul, kui ühe krediiciasutuse tagamata hoiuste kohustuste ja nõudeõiguste teisendamine toob kaasa teiste krediiciasutuste tagamata hoiuste väljavõtmise, põhjustades nii ülekandumist. EKP väljendab heameelt selle üle, et kavandatud õigusaktide pakettiga luuakse võimalused parandada hoiustajate kaitset, suurendades hoiuste tagamise skeemi suutlikkust pakkuda kriisilahendusmenetluses rahastamist ⁽⁴¹⁾. Põhiliselt saavutatakse see vähima kulu kriteeriumi selgitamise ja laiendamisega ⁽⁴²⁾ ning nähes ette üheastmelise hoiustajate eelisõiguste korra, mille puhul on kõigil hoiustel võrdne rahuldamisjärk ⁽⁴³⁾. Samuti tervitab EKP komisjoni ettepanekut võtta juhul, kui kasutatakse ülekandevahendit, kriisilahenduse rahastatismehhanismidele, sealhulgas ühtsele kriisilahendusfondile juurdepääsul arvesse hoiuste tagamise skeemi panust kahjumi katmise miinimumnõudesse ⁽⁴⁴⁾. Need muudatused, mis parandavad hoiuste tagamise skeemi ja

⁽³⁹⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määrase muutmissetpaneku põhjendus 15.

⁽⁴⁰⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määrase muutmissetpaneku põhjendus 16.

⁽⁴¹⁾ Vt näiteks pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmissetpaneku artikli 1 punkt 56, millega muudetakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artiklit 109.

⁽⁴²⁾ Vt hoiuste tagamise skeemi direktiivi muutmissetpaneku artikli 1 punkt 13, millega lisatakse hoiuste tagamise skeemi direktiivi uus artikkel 11e.

⁽⁴³⁾ Vt pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmissetpaneku artikli 1 punkti 55 alapunkt a, millega muudetakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 108 lõiget 1.

⁽⁴⁴⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määrase muutmissetpaneku artikli 1 punkti 24 alapunkt a, millega muudetakse ühtse kriisilahenduskorra määrase artikli 27 lõiget 1.

kriisilahenduse rahastamismehhanismide suutlikkust toetada väiksemate ja keskmise suurusega krediidasutuste kriisilahendust, on asendamatud, et laiendada kriisilahendusvahendite kohaldamisala sellistele krediidasutustele. Seepärast on oluline võtta kavandatud õigusaktide pakett vastu terviklikult ja tagada, et kriisiohje- ja hoiusekindlustusraamistiku muudatused oleksid sidusalt sõnastatud. Kavandatud õigusaktide paketi ainult mõne elemendi rakendamine võib viia selleni, et praktikas ei ole võimalik kriisilahendust edukalt kohaldada.

- 8.5. Kooskõlas põhimõttega, et krediidasutuse maksejõuetusega seotud kahju peaksid kandma eelkõige aktsionärid ja võlausaldajad, peab kõigil kriisilahenduseks määratud krediidasutustel olema esimese kaitseliinina minimaalne kahjumi katmise võime, mis on piisavalt kalibreeritud kooskõlas kriisilahendusstrateegiaga, tagades seeläbi turudistsipliini ja minimeerides sõltuvust välistest rahastamisallikatest. Isegi kui hoiuste tagamise skeemid panustaksid kriisilahenduse rahastamisse ja et seda panust arvestataks kohustuste ja omavahendite 8 % miinimumnõude täitmise hulka ⁽⁴⁵⁾, võib kohustuste ja omavahendite 8 % miinimumnõude künniseni jõudmine ohutada süsteemses kriisis negatiivset dünaamikat, näiteks juhul, kui mitu krediidasutust muutuvad maksejõuetuks samaaegselt või kui see nõuaks kahju panemist teatavatele võlausaldajatele, mis omakorda võib tõsiselt kahjustada finantsstabiilsust. Seetõttu toetab EKP erandjuhtude tarvis finantsstabiilsuse erandi kehtestamist juurdepääsuks kriisilahenduse rahastamismehhanismidele kooskõlas Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) soovitusel ⁽⁴⁶⁾. See võimaldaks juurdepääsu kriisilahenduse rahastamismehhanismidele enne 8 % suuruse kahjumi katmist juhul, kui see on rangelt vajalik avaliku huvi kaitsmiseks ja finantsstabiilsuse tagamiseks. Seetõttu tuleks selle võimaluse suhtes kohaldada rangeid tingimusi ja juhtimiskorda, järgides Ameerika Ühendriikides kehtivat võrreldavat mehhanismi, näiteks nõudes SRB, komisjoni ja EKP ühist heakskiitu. Seda erandit kasutatakse ainult kogu euroala hõlmava või kogu liikmesriiki hõlmava kriisi ajal või kui on olemas sellise kriisi oht, viimase abinõuna ja olles eelnevalt maksimaalset ära kasutanud krediidasutuste kahjumikatmisvõime, mis veel ei avalda negatiivset mõju finantsstabiilsusele ⁽⁴⁷⁾.
- 8.6. Isegi avaliku huvi hindamise laiendamise korral jäävad mitmed väiksemad krediidasutused tõenäoliselt kriisilahenduse kohaldamisalast välja. Nende krediidasutuste osas, kelle puhul kriisilahendusraamistiku kohaldamine ei oleks ikkagi proportsionaalne, tervitaks EKP riiklike maksejõuetusmenetluste parandamist ja edasist ühtlustamist ⁽⁴⁸⁾. Kavandatud õigusaktide paketi ambitsioonikis on selles osas piiratud. EKP julgustab liidu seadusandjaid ühtlustama ja laiendama likvideerimise alternatiivsete meetmete kättesaadavust kõigis liikmesriikides, eelkõige hoiuste tagamise skeemide suutlikkust toetada varade ja kohustuste ülekandmist omandavale krediidasutusele. EKP tervitab võlausaldajate rahuldamisjärkude kavandatud muudatusi ja vähima kulu testi täpsustamist, mis toob kaasa parema juurdepääsu hoiuste tagamise skeemide rahastamisele ja nende meetmete laiema kättesaadavuse. Nende alternatiivsete meetmete kehtestamine kõigis liikmesriikides võimaldaks kiiremat, tõhusamat ja ühtlustumat protsessi krediidasutuste likvideerimise juhtimiseks, mis tooks lõppkokkuvõttes kasu finantsstabiilsusele ja hoiustajatele ning piiraks hoiuste tagamise skeemide väljamaksevajadusi.
- 8.7. Lõpuks tervitab EKP selgitust, et kohustuste jaotus kapitaliinstrumentide ja muude kõlblike kohustuste allahindamise menetluses vastab täielikult kohustuste jaotusele kriisilahendusmenetluses ⁽⁴⁹⁾. See tähendab, et järelevalveasutuse esmane vastutus on maksejõuetuse või tõenäoliselt maksejõuetuks jäämise hindamine, samas kui ülejäänud allahindamise tingimusi hindab kriisilahendusasutus.

⁽⁴⁵⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmissetepaneku artikli 1 punkti 24 alapunkt a, millega muudetakse ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 27 lõiget 1.

⁽⁴⁶⁾ Vt IMF, Financial Sector Assessment Program – Technical Note – Bank Resolution and Crisis Management (2018), lk 6 ja 30, kättesaadav IMFi veebilehel www.imf.org.

⁽⁴⁷⁾ Vt ka EKP seisukoht seoses Euroopa Komisjoni suunatud konsultatsiooniga kriisiohje ja hoiusekindlustusraamistiku läbivaatamise kohta, lk 4.

⁽⁴⁸⁾ Vt EKP seisukoht seoses Euroopa Komisjoni suunatud konsultatsiooniga kriisiohje ja hoiusekindlustusraamistiku läbivaatamise kohta, lk 3 ja 11. EKP kutsus komisjoni üles uurima selliste lahenduste teostatavust nagu Euroopa haldusliku likvideerimisraamistiku loomine, mida toetab Euroopa hoiusekindlustusskeem, et tagada selliste krediidasutuste maksejõuetuse tõhus ja ühtlustatud käsitlemine.

⁽⁴⁹⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmissetepaneku põhjendus 26 ja artikli 1 punkt 23, millega muudetakse ühtse kriisilahenduskorra määruse artiklit 21.

9. Hoiustajate eelisõigused

9.1. EKP tervitab komisjoni ettepanekut kehtestada üheastmeline hoiustajate eelisõiguste kord⁽⁵⁰⁾. See lähenemisviis tagab krediitdiasutuste võlausaldajate nõuete rahuldamisjärkude suurema ühtlustamise kogu liidus ning tagab, et kõik hoiused, sealhulgas suurte äriühingute hoiused ja väljajäetud hoiused, on võrdsed ja asuvad tavalistest tagamata nõuetest eespool. See lähenemisviis parandab juurdepääsu hoiuste tagamise skeemide rahastamisele, et säilitada hoiused tervikuna, mis tähendab, et hoiuste tagamise skeem saab paremini panustada kriisiohjemeetmetesse nii kriisilahenduses kui ka ennetavate või alternatiivsete meetmete, sealhulgas ülekandestrategie kaudu. See tõhustab märkimisväärselt olemasolevaid kriisiohjelahendusi⁽⁵¹⁾ ja aitab ära hoida finantsstabiilsuse probleemide ülekandumist kindlustamata hoiustajate hoiuste väljavoolu tõttu teistest krediitdiasutustest. Laiemad äritegevuse müügivõimalused kas kriisilahenduse või hoiuste tagamise skeemi alternatiivsete meetmete kontekstis võivad vähendada osade kaupa likvideerimise kasutamist krediitdiasutuse maksejõuetuse haldamise vahendina. See on kasulik, sest osade kaupa likvideerimine võib hävitada väärtust ning kahjustada hoiustajaid ja finantsstabiilsust. Kavandatud lähenemisviis vähendab ka vajadust hoiustajate väljamaksete järele, mis nõuab sageli hoiuste tagamise skeemidelt suurte summade mobiliseerimist, piirates seeläbi nende likviidsust ja suutlikkust tulla toime järgmiste krediitdiasutuste maksejõuetusega. Hoiustele juurdepääsu ja finantsstabiilsuse parema tagamisega vähendatakse ka stiimuleid maksumaksjate raha kasutamiseks krediitdiasutuste maksejõuetuse korral. Oluline on see, et hõlmatud hoiustajad on hoiuste tagamise skeemiga jätkuvalt täielikult kaitstud kõigi stsenaariumide puhul, kuid saavad kasu ka üleandmisstrateegiatest, millega on võimalik saavutada katkematu juurdepääs nende hoiustele⁽⁵²⁾.

9.2. Eelistades võlausaldajate hierarhias kõiki hoiuseid kõrgema rahuldamisjärguga nõuetele, hõlbustaks see lähenemisviis ka kahjumi jaotamist tagamata krediitdiasutuste võlainstrumentidele, mis lihtsustaks kahjumi täielikku katmist teisendatavate kohustuste ja nõudeõiguste võlausaldajate poolt ilma finantsstabiilsusega seotud probleemideta. Samuti minimeeriks see „ühtki võlausaldajat ei panda halvemasse positsiooni kui tavapärase maksejõuetusmenetluse puhul“ põhimõttest tulenevate kompensatsiooninõuete riski, suurendades seeläbi kriisilahenduskõlblikkust⁽⁵³⁾.

9.3. Samal ajal tunnistab EKP, et üheastmelise hoiustajate eelisõiguste korra kehtestamine võib põhjustada hoiuste tagamise skeemidele lisakulusid mõnes pankade kriisiohje stsenaariumis. Kuigi EKP täheldab, et üheastmeline hoiustajate eelisõiguste kord on mitmes jurisdiktsioonis osutunud edukaks, oleks teretulnud täiendav analüüs konkreetsete olukordade kohta, kus hoiuste tagamise skeemidele võivad tekkida lisakulud või soovimatud tagajärjed. Selles analüüsis tuleks võimaluste piires ja võttes arvesse üheastmelise hoiustajate eelisõiguste korra kehtestanud jurisdiktsioonides saadud kogemusi, arvesse võtta ka kavandatud muudatuste mõju kõrgema nõudeõiguse järguga tagamata võla reitingule ja hinnastamisele ning täiendavalt uurida üheastmelise hoiustajate eelisõiguste korra ja teatavate hoiuste kõlblikkuse koostoitmet omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude kohaldamisel. Lisaks on EKP valmis arutama alternatiivseid lahendusi, mis parandavad hoiuste tagamise skeemide suutlikkust panustada kriisilahendusse (samuti ennetus- ja alternatiivsete meetmete abil) samas ulatuses, mis oleks võimalik üheastmelise hoiustajate eelisõiguste korra raames, piirates samal ajal hoiuste tagamise skeemide kahjumiriski seoses väljamaksetega likvideerimise korral. Selliste lahenduste kaalumisel on oluline tagada, et kriisilahenduse kohaldamisala laiendamisega kaasneks piisav juurdepääs kriisilahendusega seotud rahastamisele, sealhulgas eelkõige hoiuste tagamise skeemidest saadavale rahastamisele. Lõpetuseks tuleb veel märkida, et üheastmelise hoiustajate eelisõiguste korra kehtestamise mõju krediitdiasutuste kohustuste struktuurile nõuab loomulikult suurt järelevalvelist tähelepanu ning EKP on valmis seda oma pädevusalasse kuuluvate krediitdiasutuste puhul hoolikalt hindama.

10. Niinimetatud vahepealsete olukordade ohuga tegelemine

10.1. Pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivis on juba sätestatud, et liikmesriigid peavad tagama, et maksejõuetu finantsinstitutsioon, mille suhtes ei kohaldata kriisilahendust, likvideeritakse tavakorras vastavalt liikmesriigi kohaldatavale õigusele⁽⁵⁴⁾. EKP toetab pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmissettepanekut, millega täpsustatakse seda mehhanismi veelgi⁽⁵⁵⁾, tagades, et selline likvideerimine algatatakse viivitamata ja et krediitdiasutus väljub turult või lõpetab oma pangandustegevuse mõistliku aja jooksul⁽⁵⁶⁾.

⁽⁵⁰⁾ Vt pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmissettepaneku artikli 1 punkti 55 alapunkt a, millega muudetakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 108 lõiget 1.

⁽⁵¹⁾ Vt selle kohta ka EKP panus Euroopa Komisjoni sihipärasesse konsultatsiooni kriisiohje- ja hoiuste tagamise raamistiku läbivaatamise kohta, lk 4 ja 13.

⁽⁵²⁾ Lisateabe saamiseks USA lähenemisviisi kohta, mis hõlmab üheastmelist hoiustajate eelisõiguste korda ja märkimisväärset tuginemist üleandmisstrateegiatele, vt EKP järelevalvenõukogu esimehe Andrea Enria kõnet „Of temples and trees: on the road to completing the European banking union“, avaldatud EKP Pangandusjärelevalve veebilehel www.bankingsupervision.europa.eu.

⁽⁵³⁾ Vt arvamuse CON/2017/6 punkt 2.3.2.

⁽⁵⁴⁾ Vt pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikkel 32b.

⁽⁵⁵⁾ Vt pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmissettepaneku artikli 1 punkt 18, millega muudetakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artiklit 32b.

⁽⁵⁶⁾ Vt arvamuse CON/2020/25 punkt 3.2 ja EKP seisukoht seoses Euroopa Komisjoni suunatud konsultatsiooniga kriisiohje ja hoiusekindlustusraamistiku läbivaatamise kohta, lk 2 ja 8.

- 10.2. Kriisilahendusväliste juhtumite haldamise riiklike menetlusi tuleks veelgi ühtlustada, andes kriisilahendusasutustele õiguse alata halduslik likvideerimismenetlus finantsinstitutsioonide puhul, kes vastavad kahele esimesele kriisilahenduse tingimusele, kuid kelle suhtes ei kohaldata kriisilahendust avaliku huvi puudumise tõttu kriisilahenduse vastu ⁽⁵⁷⁾. See oleks kõige tõhusam viis, kuidas pikemaks ajaks otsustavalt lahendada võimalikud nn vahepealsed olukorrad.
- 10.3. EKP toetab pädeva asutuse volitamist tunnistada kehtetuks sellise krediidasutuse tegevusluba, mis on maksejõuetu või tõenäoliselt maksejõuetu, kuid mille suhtes ei alata kriisilahendust ⁽⁵⁸⁾. Samal ajal ei tohiks muudatustega kehtestada tegevusloa automaatset kehtetuks tunnistamist, vaid säilitada see võimalus kui EKP kaalutusõigus kooskõlas nõukogu määrusega (EL) nr 1024/2013 ⁽⁵⁹⁾.
- 10.4. Seoses ettepanekuga teha kindlaks, et tegevusloa kehtetuks tunnistamine on likvideerimismenetluse algatamiseks piisav tingimus ⁽⁶⁰⁾, peab EKP äärmiselt oluliseks vältida soovimatuid tagajärgi seoses vastuoluliste tõlgenduste või erineva ülevõtmisega riigiti. Komisjoni peamine ettepanek nn vahepealsete olukordade käsitlemiseks näeb ette, et kui kriisilahendusasutus teeb kindlaks, et krediidasutus vastab kõigile kriisilahenduse tingimustele, välja arvatud avaliku huvi tingimus, peab asjaomasel riigiasutusel olema samuti õigus alata viivitamata krediidasutuse likvideerimismenetlus ⁽⁶¹⁾. Ettepanek, et tegevusloa kehtetuks tunnistamine on lõpetamise „piisav“ eeltingimus, võib tekitada liikmesriikides soovi seda riiklike asutuste volitamise olulist nõuet mitte nõuetekohaselt üle võtta ⁽⁶²⁾. Selline lähenemisviis võib viia väära tõlgenduseni, mille kohaselt oleks tegevusloa kehtetuks tunnistamine järelevalveasutuse poolt ainus alus likvideerimismenetluse algatamiseks, ilma et võetaks arvesse kriisilahendusasutuse varasemat otsust selle kohta, kas kriisilahenduse tingimused on täidetud. Selline lähenemisviis võib viia praktikani, kus riiklikud haldusasutused või kohtud lükkavad likvideerimismenetluse algatamise edasi kuni tegevusloa kehtetuks tunnistamiseni. See jätab tähelepanuta võimaluse, et mõnel juhul oleks sobivam alata likvideerimismenetlus ajal, mil krediidasutus veel omab panga tegevusluba. Neid kaalutlusi silmas pidades soovib EKP, et tegevusloa kehtetuks tunnistamine ei oleks krediidasutuste likvideerimise ühtlustatud eeltingimus.
11. *Ühtse kriisilahendusfondi tagasivõtmatud maksekohustused*
- 11.1. EKP soovib tungivalt mitte suurendada tagasivõtmatud maksekohustuste osakaalu 30 %-lt 50 %-le finantsinstitutsioonide eelnevate osamaksete kogusummast ühtsesse kriisilahendusfondi ja kriisilahenduse rahastamismehhanismidesse ⁽⁶³⁾. Tagasivõtmatud maksekohustuste praktika on näidanud, et mõne krediidasutuse kohaldatud käsitlus võib põhjustada nende esimese taseme põhiomavahendite ülehindamise riski. Kui krediidasutuse olukorra hindamine näitab, et selline risk on olemas ja jääb katmata, võib see käivitada järelevalvemeetmete võtmise selle riski maandamiseks.
-
- ⁽⁵⁷⁾ Vt ka punkt 8.6 eespool.
- ⁽⁵⁸⁾ Vt pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmissettepaneku artikli 1 punkt 18, millega muudetakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 32b lõiget 3.
- ⁽⁵⁹⁾ Vt nõukogu määruse (EL) nr 1024/2013, 15. oktoober 2013, millega antakse Euroopa Kesk pangale eriuülesanded seoses krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013, lk 63), artikli 4 lõike 1 punkt a ja artikli 14 lõige 5.
- ⁽⁶⁰⁾ Vt pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmissettepaneku põhjendus 16 ja artikli 1 punkt 18, millega muudetakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 32b lõiget 4.
- ⁽⁶¹⁾ Vt pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmissettepaneku põhjendus 16 ja artikli 1 punkt 18, millega muudetakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 32b lõikeid 1 ja 2.
- ⁽⁶²⁾ Vt pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmissettepaneku artikli 1 punkt 18, millega muudetakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 32b lõiget 1 ja nähakse ette, et asjaomasel liikmesriigi haldus- või kohtuasutusel peab olema õigus alata viivitamata finantsinstitutsiooni või ettevõtja likvideerimismenetluse tavakorras.
- ⁽⁶³⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmissettepaneku artikli 1 punkti 37 alapunkt a, millega muudetakse ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõiget 3 ja pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmissettepaneku artikli 1 punkti 53 alapunkti a, millega muudetakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 103 lõiget 3.

- 11.2. Selle usaldatavusnõuete küsimuse taustaks on asjaolu, et paljud krediidasutused ei kirjenda raamatupidamises tagasivõtmata maksekohustust kohustusena, vaid kajastavad seda bilansiväliselt ning samal ajal kirjendavad nad rahalise tagatise varana, ilma et kasumiaruandes kajastataks kulusid. Sel viisil on krediidasutuse esimese taseme põhiomavahendid ülehinnatud, sest see ei kajasta asjaolu, et kriisilahendusfondi tagatisena antud vahendeid ei ole võimalik ilma vastava rahalise makseta tagasi saada. Usaldatavusriski olemasolu seoses tagasivõtmata maksekohustustega on tunnistanud ka Üldkohus ⁽⁶⁴⁾. Seda probleemi ei lahendaks isegi kavandatud täpsustused ⁽⁶⁵⁾.
- 11.3. Igal juhul väljendab EKP heameelt selgituste üle ⁽⁶⁶⁾, et kui krediidasutus ei kuulu enam ühtse kriisilahenduskorra määruse ega pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi kohaldamisalasse ja tema suhtes ei kehti enam ühtsesse kriisilahendusfondi osamaksete tegemise kohustus, nõuab kriisilahendusasutus sisse tasumisele kuuluvad tagasivõtmata maksekohustused. Lisaks kinnitatakse muutmissetepanekus, et krediidasutused ei saa tagasivõtmata maksekohustuste tagamiseks antud rahalist tagatist mingil juhul tagasi võtta, välja arvatud juhul, kui vastav makse tehakse kriisilahendusfondi, mis tekitab vajaduse arvata selline rahaline tagatis krediidasutuse esimese taseme põhiomavahenditest maha.
- 11.4. Lõpuks, võttes arvesse, et mõned krediidasutused ei kirjenda neid ühtsesse kriisilahendusfondi tehtavaid osamakseid fondi tehtavate maksete ajal kuluna, peaksid nad need osamaksud kuluna kirjendama fondi kasutamisel. Kuigi mõju usaldatavusnõuete suhtarvudele on piiratud EKP poolt kohaldatavate usaldatavusnõuete mahaarvamistega, suurendavad tagasivõtmata maksekohustused krediidasutuste kasumit majanduslikult rahulikul ajal (kui tehakse makseid ühtsesse kriisilahendusfondi) ja süvendavad kahjusid kriisi ajal (kui ühtset kriisilahendusfondi kasutatakse), luues seeläbi protsüklilise edasikandumise kanali. Seetõttu peab EKP tagasivõtmata maksekohustusi, mida ei peeta ühtse kriisilahendusfondi maksete tegemise faasis kuluks, süsteemse riski seisukohast probleematiliseks ja soovib minimeerida nende kasutamist.
12. *Vastavus omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõuetele (omandiahelad)*
- 12.1. Ettepanodud muudatused seoses omandiahelatega annavad kriisilahendusasutustele õiguse lubada teatavatel tütarettevõtjatel täita sisemise omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude nõudeid konsolideeritud alusel, ⁽⁶⁷⁾ mitte individuaalselt. Selle võimaluse suhtes kohaldatakse kahte liiki kaitsemeetmeid ⁽⁶⁸⁾. Esiteks nõutakse kriisilahendussubjektide puhul, kes on liidus ematettevõtjana tegutsevad (sega)finantsvaldusettevõtjad, et tütarettevõtja on ainus kriisilahendussubjektile kuuluv otsene tütarettevõtja ning et nii kriisilahendussubjekt kui ka tütarettevõtja on asutatud samas liikmesriigis ja kuuluvad samasse kriisilahendusalausse gruppi. Teise võimalusena nõutakse muude kriisilahendussubjektide liikide puhul, et tütarettevõtja suhtes kohaldatakse konsolideeritud alusel teise samba nõuet või kombineeritud puhvri nõuet. Teiseks peab kriisilahendusasutus olema jõudnud järeldusele, et sisemise omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude nõuete täitmine konsolideeritud alusel ei mõjuta negatiivselt asjaomase grupi kriisilahenduskõlblikkust ega allahindamise ja konverteerimise õiguse kohaldamist selle vaheikuse või teiste samasse kriisilahendusalausse gruppi kuuluvate üksuste suhtes.
- 12.2. Kriisilahendussubjektide puhul, kes ei ole liidus ematettevõtjana tegutsevad (sega)finantsvaldusettevõtjad, on ette nähtud seos teise samba nõudega, mis on kehtestatud tütarettevõtja suhtes konsolideeritud alusel. EKP märgib, et liidu pangandusgruppi kuuluvale tütarettevõtjale kehtestatud konsolideeritud või allkonsolideeritud nõuded tuleb

⁽⁶⁴⁾ Vt 9. septembri 2020. aasta kohtuotsus BNP Paribas vs. Euroopa Keskpank, T-150/18 ja T-345/18, EU:T:2020:394, punkt 78.

⁽⁶⁵⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmissetepaneku artikli 1 punkti 37 alapunkt b, millega lisatakse ühtsesse kriisilahenduskorra määrusesse uus artikli 70 lõige 3a ning pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmissetepaneku artikli 1 punkti 53 alapunkt b, millega lisatakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi uus artikli 103 lõige 3a.

⁽⁶⁶⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmissetepaneku artikli 1 punkti 37 alapunkt b, millega lisatakse ühtsesse kriisilahenduskorra määrusesse uus artikli 70 lõige 3a ning pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmissetepaneku artikli 1 punkti 53 alapunkt b, millega lisatakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi uus artikli 103 lõige 3a.

⁽⁶⁷⁾ Vt omandiahelaid käsitlevate kavandatud muudatuste artikli 1 punkti 3 alapunkt a ja artikli 2 punkti 7 alapunkt a, millega muudetakse vastavalt pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 45f lõiget 1 ja ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 12g lõiget 1.

⁽⁶⁸⁾ Vt omandiahelaid käsitleva muutmissetepaneku artikli 1 punkti 3 alapunkt a ja artikli 2 punkti 7 alapunkt a, millega muudetakse vastavalt pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 45f lõiget 1 ja ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 12g lõiget 1.

kindlaks määrata kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 ⁽⁶⁹⁾ (edaspidi „kapitalinõuete määrus“) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL ⁽⁷⁰⁾ (edaspidi „kapitalinõuete direktiiv“) asjakohaste tingimustega. Näiteks kui tütarettevõtjast finantsinstitutsioon ei ole liikmesriigis ematettevõtjana tegutsev finantsinstitutsioon ega oma tütarettevõtjaid kolmandates riikides, võib järelevalveasutus nõuda kapitalinõuete määruse ja kapitalinõuete direktiivi kohaste teatavate kohustuste täitmist ⁽⁷¹⁾ allkonsolideeritud alusel üksnes juhul, kui see on järelevalve eesmärgil põhjendatud finantsinstitutsiooni riski või kapitalistruktuuri eripäraga või kui liikmesriigid võtavad vastu riigisiseseid õigusakte, milles nõutakse tegevuste struktuurilist eraldatust pangandusgrupis ⁽⁷²⁾.

13. Muud hoiuste tagamise raamistikuga seotud aspektid

13.1. Hoiuste tagamise skeemide direktiivi muutmissetpanekus pakutakse välja veel mitmeid hoiusekindlustusraamistiku muudatusi ⁽⁷³⁾. EKP toetab neid muudatusi, mis toovad kaasa edasise ühtlustamise ja laiendavad ametiasutuste kriisiohje ja hoiusekindlustusraamistiku tööriistakasti.

13.2. Mõned hoiuste tagamise skeemide direktiivi kavandatud muudatused teevad EKP-le muret. Esiteks on hoiuste tagamise skeemide direktiivi kavandatud muudatuste eesmärk sätestada järelevalveasutusele kohustus tagada, et krediitdiasutused täidavad oma kohustusi hoiuste tagamise skeemi liikmetena ⁽⁷⁴⁾. Järelevalveasutuse volitusi, mis tulenevad kapitalinõuete direktiivist, saab kasutada üksnes direktiivis sätestatud eesmärkide täitmiseks ning neid ei saa laiendada mitteseotud küsimustele, nagu krediitdiasutuse suutmatust täita oma kohustusi hoiuste tagamise skeemi liikmena. Lisaks on hoiuste tagamise skeemide pädevatel asutustel palju paremad võimalused nõuete täitmise hindamiseks ja hoopis neile tuleks asjakohased jõustamisvolitused. Seetõttu soovib EKP selle ettepaneku uuesti läbi vaadata.

13.3. Teiseks soovitatakse hoiuste tagamise skeemi direktiivi muutmissetpanekus, et hoiuste tagamise skeemidel lubatakse hoida oma vahendeid riigi keskpanga (RKP) kontodel ⁽⁷⁵⁾. Kuigi selliste kontode avamine oleks kooskõlas asutamislepinguga ⁽⁷⁶⁾, võib see säte nõuda mõne liikmesriigi keskpanga põhikirja muutmist vastavalt riigisisesele õigusele, tagamaks, et nii avalik-õiguslikud kui ka eraõiguslikud hoiuste tagamise skeemid võivad avada vajalikke kontosid. Lisaks ei oleks igasugune hoiuste tagamise skeemi rahastamine liikmesriigi keskpanga poolt, näiteks arvelduskrediidi laiendamine hoiuste tagamise skeemi kontole liikmesriigi keskpangas, kooskõlas laenukeeluga, kui hoiuste tagamise skeem kvalifitseerub „avalik-õiguslikuks isikuks“ asutamislepingu artikli 123 lõike 1 tähenduses ⁽⁷⁷⁾.

14. Hoiuste tagamise skeemi osamaksete ülekandmise hõlbustamine

14.1. Praeguse korra kohaselt, kui krediitdiasutus lakkab olemast hoiuste tagamise skeemi liige ja ühineb teise hoiuste tagamise skeemiga või kui osa tema tegevusest viiakse üle teise hoiuste tagamise skeemi, kannab algne hoiuste tagamise skeem uude hoiuste tagamise skeemi üle ainult väikese osa krediitdiasutuse varasematest osamaksetest. Alates 2024. aastast, kui hoiuste tagamise skeemi üle on saavutanud oma sihttaseme, võib osamaksete ülekandmine võimalus täielikult lõppeda, sest üle võib kanda ainult viimase 12 kuu osamakseid. Kui krediitdiasutus muudab hoiuste tagamise skeemi kuuluvust, tekitab see algses hoiuste tagamise skeemis vahendite ülejäägi, kuna selle hoiuste

⁽⁶⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 575/2013, 26. juuni 2013, krediitdiasutuste suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

⁽⁷⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/36/EL, 26. juuni 2013, mis käsitleb krediitdiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitdiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

⁽⁷¹⁾ Vt kapitalinõuete määruse II-VIII osa ja kapitalinõuete direktiivi VII jaotis.

⁽⁷²⁾ Vt kapitalinõuete määruse artikli 11 lõige 6.

⁽⁷³⁾ Enamik neist muudatustest tuleneb Euroopa Pangandusjärelevalve arvamusest hoiuste tagamise skeemide rahastamise ja hoiuste tagamise skeemi fondide kasutamise kohta (EBA/OP/2020/02), mis on kättesaadav EBA veebilehel www.eba.europa.eu.

⁽⁷⁴⁾ Vt hoiuste tagamise skeemi direktiivi muutmissetpaneku artikli 1 punkti 3 alapunkt a, millega muudetakse hoiuste tagamise skeemi direktiivi artikli 4 lõiget 4.

⁽⁷⁵⁾ Vt hoiuste tagamise skeemi direktiivi muutmissetpaneku artikli 1 punkti 11 alapunkt e, millega lisatakse hoiuste tagamise skeemi direktiivi artikli 10 uus lõige 7a.

⁽⁷⁶⁾ Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja (edaspidi „EKPSi põhikiri“) artikli 17 kohaselt võib Euroopa Keskpank (EKP) oma tehingute tegemiseks avada krediitdiasutustele, avalik-õiguslikele üksustele ja muudele turul osalejatele kontosid.

⁽⁷⁷⁾ Vt EKP lähenemisaruanne 2022, punkt 2.2.3, ja arvamus CON/2020/24.

tagamise skeemiga kaetavad riskid vähenevad, samal ajal kui tema rahalised vahendid jäävad suuresti samaks. Teisest küljest tekib vastuvõtvast hoiuste tagamise skeemis rahastamispuudujääk, kuna ülekantud vahendid ei vasta ülekantud riskidele. Selle lünga peavad täitma üleminev krediitdiasutus või kõik vastuvõtva hoiuste tagamise skeemi liikmed. Praegune hoiuste tagamise raamistik kohtleb algset hoiuste tagamise skeemi soodsamalt ülemineva krediitdiasutuse ja/või vastuvõtva hoiuste tagamise skeemi liikmete kulul. Kui seda ei muudeta, tekitab hoiuste tagamise raamistik märkimisväärsed pöördumatuid kulusid hoiuste tagamise skeemi vahetavale krediitdiasutusele. See kujutab endast olulist takistust eesmärgile edendada liidu pangandusteenuste ühtset turgu.

- 14.2. EKP avaldab kahetsust, et komisjoni ettepanekus ei järgita EBA soovitusi⁽⁷⁸⁾ anda EBA-le volitus töötada välja meetodika, mis kõrvaldaks selle puuduse hoiuste tagamise raamistikus. EKP teeb ettepaneku anda EBA-le volitused töötada välja ülekantavate osamaksete summa arvutamise meetodika, et tagada kooskõla ülekantud riskidega. See vähendaks algse hoiuste tagamise skeemi rahastamisülejääki ja vastuvõtva hoiuste tagamise skeemi rahastamispuudujääki ning väldiks seega üleminevale krediitdiasutusele ja teistele vastuvõtva hoiuste tagamise skeemi liikmetele tarbetute kulude tekitamist. Selline meetodika peaks tasakaalustama asjaomaste hoiuste tagamise skeemide huve ja hoidma alal kogu süsteemi finantsstabiilsust.

15. Teabevahetus

- 15.1. Kavandatava õigusaktide paketi eesmärk on veelgi tõhustada sätteid, mis reguleerivad teabevahetust kriisiohjamise kontekstis⁽⁷⁹⁾.
- 15.2. EKP toetab põhjalikku ja õigeaegset teabevahetust pädevate asutuste ja kriisilahendusasutuste vahel kriisiohjamise eesmärgil. EKP ja SRB on juba sõlminud põhjaliku kahepoolse vastastikuse mõistmise memorandumi, mis hõlbustab sellist teabevahetust⁽⁸⁰⁾. Memorandumiga on loodud mitu teabevahetus- ja koostöökanalit, millega tagatakse, et SRBd teavitatakse EKP otsese järelevalve all olevate üksustega seotud asjakohastest arengutest.
- 15.3. EKP tunneb siiski muret seoses ühtse kriisilahenduskorra määruse ja pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi kavandatud muudatustega, millega nõutakse, et EKP ja teised EKPSi liikmed esitaksid SRB-le kogu teabe, mis on vajalik SRB-le ühtse kriisilahenduskorra määruse kohaste ülesannete täitmiseks⁽⁸¹⁾, ning esitaksid komisjonile kogu teabe, mis on vajalik komisjoni pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi kohaste poliitika kujundamisega seotud ülesannete täitmiseks, sealhulgas mõjuhindangute koostamiseks ning seadusandlike ettepanekute ettevalmistamiseks ja nende üle läbirääkimiste pidamiseks⁽⁸²⁾.
- 15.4. Nende kohustuste sisuline ulatus ei ole selge ning seetõttu oleks teretulnud SRB-le ja komisjonile edastatava teabe liigi täpsustamine. Konkreetsemalt saab pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi lisatavaid uusi teabevahetuse sätteid kohaldada üksnes kõnealuse direktiivi sisu suhtes. Selline teabevahetus ei hõlmaks näiteks teavet, mis on seotud krediitdiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvega või komisjoni tegevusega poliitika väljatöötamise valdkonnas. EKP arusaama kohaselt hõlmab teabevahetus ainult koondteavet ega puuduta üksikuid krediitdiasutusi. Lisaks tervitaks EKP koostöökorra kehtestamist komisjoniga, et tagada kõnealuse teabe tõhus ja sujuv edastamine. Lõpuks mõistab EKP, et kogu konfidentsiaalne teave edastatakse komisjonile kooskõlas asjakohaste valdkondlike liidu õigusaktidega, millega on kehtestatud konfidentsiaalse teabe kaitse ja sellise kaitse erandid.

⁽⁷⁸⁾ Vt Euroopa Pangandusjärelevalve arvamus hoiuste kõlblikkuse, hoiuste tagamise taseme ja hoiuste tagamise skeemide vahelise koostöö kohta (EBA/OP/2019/10), kättesaadav EBA veebilehel www.eba.europa.eu.

⁽⁷⁹⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmissettepaneku artikli 1 punktid 25 ja 43, millega muudetakse vastavalt ühtse kriisilahenduskorra määruse artiklit 30 ja artiklit 88.

⁽⁸⁰⁾ Memorandum of Understanding between the Single Resolution Board and the European Central Bank in respect of cooperation and information exchange.

⁽⁸¹⁾ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse muutmissettepaneku artikli 1 punkt 29, millega muudetakse ühtse kriisilahenduskorra määruse artiklit 34 ja pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmissettepaneku artikli 1 punkti 58, millega muudetakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artiklit 128.

⁽⁸²⁾ Vt pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi muutmissettepaneku määruse artikli 1 punkt 58, millega muudetakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artiklit 128.

15.5. Samuti tuleks meelde tuletada, et konfidentsiaalset statistilist teavet võib SRB-le ja komisjonile edastada üksnes kooskõlas konfidentsiaalse teabe kaitset käsitlevate asjakohaste liidu õigusaktidega. Eelkõige võimaldab nõukogu määruse (EÜ) nr 2533/98 ⁽⁸³⁾ artikli 8 lõige 4a EKPSi liikmetel edastada konfidentsiaalset statistilist teavet ⁽⁸⁴⁾ liikmesriikide ja liidu asutustele või organitele, kes vastutavad finantseerimisasutuste, turgude ja infrastruktuuride järelevalve või finantssüsteemi stabiilsuse eest, niivõrd kui see on vajalik nende ülesannete täitmiseks. Konfidentsiaalset statistilist teavet vastu võtavad asutused peavad võtma kõik vajalikud seadusandlikud, haldus-, tehnilised ja korralduslikud meetmed, et tagada konfidentsiaalse statistilise teabe füüsiline ja loogiline kaitse. Selle alusel ja SRB taotlusel edastab EKP SRB-le konfidentsiaalse statistilise teabe.

16. Isikuandmete edastamine

16.1. Kuigi ettepanedud õigusaktide paketi eesmärk on veelgi tõhustada sätteid, mis reguleerivad teabevahetust kriisiohjamise kontekstis, ei puuduta see isikuandmete kaitse küsimust, mis on oluline teema ja põhiõigus. Ühtse kriisilahenduskorra määrusega võiks anda selgemaid suuniseid isikuandmete vahetamise kohta ja näha ette asjakohased kaitsemeetmed andmesubjektidele, et tagada õiglane tasakaal erinevate kaalul olevate huvide vahel.

16.2. Lisaks on kogemused näidanud, et andmekaitse-eeskirjade järgimiseks võib vaja minna lisaäga vajalike meetmete võtmiseks enne asjakohase teabe vahetamist. See lisaäga võib põhjustada viivitusi. See oleks eriti problemaatiline kriisiolukorras, kui SRB vajab kriisilahenduse ettevalmistamiseks kiiret teavet. Seetõttu võib tekkida vajadus kehtestada erisätted menetluslike andmekaitseõuete ajutiseks lihtsustamiseks, et tagada õiglane tasakaal kriisiolukorras kaalul olevate eri huvide vahel.

Teksti redaktsiooni ettepanekud, mille puhul EKP on soovitanud kavandatavat määrust ja kavandatavaid direktiive muuta, on esitatud eraldi tehnilises töödokumendis koos selgitustega. Tehniline töödokument on avaldatud inglise keeles EUR-Lexis.

Frankfurt Maini ääres, 5. juuli 2023

EKP president
Christine LAGARDE

⁽⁸³⁾ Nõukogu määrus (EÜ) nr 2533/98, 23. november 1998, statistilise teabe kogumise kohta Euroopa Keskpanga poolt (EÜT L 318, 27.11.1998, lk 8). Määruse (EÜ) nr 2533/98 õiguslik alus on EKPSi põhikirja artikkel 5.4, milles on sätestatud, et nõukogu määrab EKPSi põhikirja artiklis 42 sätestatud korras muu hulgas kindlaks konfidentsiaalsuse korra, mida kohaldatakse statistilise teabe kogumisel EKP poolt, keda abistavad RKPd.

⁽⁸⁴⁾ Nagu on määratletud määruse (EL) 2533/98 artikli 1 punktis 12.